

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 149

Maribor, sreda 4. julija 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Alekseandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifi

Oglaš sprejema tudi oglezni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Demisija Vukičevičeve vlade

ZADNJA SEJA SEDANJEGA REŽIMA. — KONCENTRACIJSKA VLA-
DA S STJEPANOM RADIČEM ALI DR. LAZARJEM MARKOVIČEM NA
ČELU. — NAJVEČ ŠANS IMA VLA DA Z RADIČEM KOT MINIST-
SKIM PREDSEDNIKOM.

BEOGRAD, 4. julija. Včeraj popoldne je nastal v notranje-političnem položaju nenaden preokret. Proti pričakovanju so se namreč tako demokrati kakor radikali na sejah svojih poslanskih klubov soglasno izrekli za takojšnjo demisijo vlade. Demokrati ministri so takoj obvestili o tem ministrskega predsednika Vukičeviča in mu predložili pismo ostavko, nakar je bila seja radikalnega poslanskega kluba samo še formalnega značaja. Tudi radikalom ni preostajalo nič drugega, kakor da so se tudi oni izrekli za ostavko.

Danes, ob 10. dopoldne, se je vršila zadnja seja Vukičevič-Koroščeve vlade. Ministri so prihajali na sejo zelo rezervirani in so odklanjali novinarjem vsako izjavo. Točno ob 10.50 je prišel ministrski predsednik Vukičevič iz svojega kabineta v svečani obleki z aktovko pod pazduho in se takoj odpeljal na dvor, da poda kralju demisijo celokupnega kabineta. Njegova avdijenca je opoldne še trajala.

Minister prosvete Groš je po seji ministrskega sveta izjavil novinarjem, da je vlada na tej seji sklenila, da poda ostavko in da je Vukičevič že odšel na dvor, da izroči kralju ostavko.

Vlada utemeljuje svojo ostavko z željo, da se ustvari koncentracijska vlada in tako omogoči znošnejši položaj za rešitev važnih problemov, ki so na dnevnem redu.

Ob 11.30 dop. se je vršila kratka seja demokratskega poslanskega kluba, na kateri je Ljuba Davidović obvestil poslance, da je vlada podala ostavko in jih prosil, da naj ostanejo za časa krize v Beogradu, ker se pripravljajo važni dogodki.

Svetozar Pribičević je dopoldne posetil v bolnici okrevajočega Stjepana Radića in imel z njim nad dve uri trajajočo konferenco o položaju.

Glede bodoče vlade so razširjene najrazličnejše kombinacije. Splošno prevladuje mnenje, da kriza ne bo tako kmalu rešena, čeprav se opazja na drugi strani vsestransko stremljenje za dostojen izhod iz sedanjega težavnega položaja, v katerega sta spravila državo Vukičević in dr. Korošec.

Kot najresnejši radikalni kandidat za Vukičevičevega naslednika se imenuje poslanec dr. Lazica Marković, ki je bil zadnje čase že tako nekak inspirator politike bivšega režima. Vendar pa bi eventualna Markovičeva kandidatura nedvomno naletela na odločen odpor Kmečko-demokratske koalicije, ki vidi v njej samo nadaljevanje prejšnjega režima v novi izdaji in tudi ne bi nudila nobenih garancij za izpremembo sistema, kar je glavna zahteva Kmečko-demokratske koalicije. Dr. Lazar Marković je bil danes ponoči sprejet od kralja v dveurni avdijenci, ki je trajala od 22. do 24. ure in je vzbudila splošno pozornost političnih krogov. Ni pa še znano, ali je bil Marković od kralja pozvan na dvor, ali pa je sam prošil za avdijenco.

Največ šans za sestavo koncentracijske vlade pa ima vsekakor vodja KDK, Stjepan Radić. Tako radikali, kakor demokrati namreč mislijo, da bi bilo to najprimernejše zadoščenje Hrvatov za zadnje dogodke v narodni skupščini. Nasprotniki te kombinacije so edino ožji pristalci Vukičevića.

Demokratski poslanci se drže za enkrat zelo rezervirano in čakajo na razplet dogodkov. Naglašajo pa, da smatrajo sodelovanje Kmečko-demokratske koalicije v novi vladi za neobhodno potrebno in kot edini izhod iz sedanje krize. Zato se bodo demokrati za slučaj, da dobi Radić mandat za sestavo nove vlade, najbrže izrekli za sodelovanje z njim.

Ratifikacija nettunskih konvencij odložena

ITALIJA PRISTALA NA ODLOŽITEV. — PODALJŠANJE ODPOVEDNEGA ROKA ZA PRIJATELJSKO POGODBO Z ITALIJO.

BEOGRAD, 4. julija. Današnja »Politika« poroča iz Rima, da je italijanska vlada glede na notranje-politični položaj v Jugoslaviji pristala na to, da se ratifikacija nettunskih konvencij odloži.

Rimski krogi, piše »Politika«, so namreč mnenja, da bi bilo neprimerno, če bi izvedla ratifikacijo nettunskih konvencij sedanja okupirana narodna skupščina brez sodelovanja Hrvatov.

Zato se zatrjuje, da bodo najbrže uvedena med obema državama tudi pogajanja za podaljšanje odpovednega roka prijateljske pogodbe, da bo mogla Jugoslavija po novih skupščinskih volitvah v novi narodni skupščini urediti odnose

V tej zvezi se komentirajo tudi zadnji ponovni obiski italijanskega poslanika v Beogradu, Galija, pri zunanjem ministru dr. Marinkoviću.

Trgovinska pogajanja s Čehoslovaško

PRAGA, 3. julija. Pogajanja za zaključitev trgovinske pogodbe med Čehoslovaško in Jugoslavijo so zopet odložena, ker še niso zaključena pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo za revizijo obstoječe trgovinske pogodbe, ki jih vodi ista jugoslovanska delegacija. Povsem negotovo je, ako se bodo mogla pogajanja za zaključitev trgovinske pogodbe med Čehoslovaško in Jugoslavijo sploh začeti pred poletnimi počitnicami.

Amundsen živ?

NASPROTUJOČE SI VESTI O USODI POLARNEGA RAZISKOVALCA AMUNDSENA. — PARNIK »KRASIN« ZATRPAN MED LEDENIMI GORAMI.

OSLO, 4. julija. Po dosedanjih še nepotrjenih vesteh je angleška jahta »Albion« ujela radio-znake Amundseena, ki se je ponesrečil skupno s francoskim pilotom Guillaudom z letalom »Lathamom«. Na drugi strani pa poroča »United Press«, da so Amundseena našli mrtevga na odprtem morju. Potrjena ni niti prva niti druga vest.

Po najnovejših vesteh je naša jahta »Albion« polarnega raziskovalca Amundseena živoga ob južni obali Spitzbergov.

Včerajšnja vest, da je ruski rušilec ledu »Krasin« že vzel Nobilevo posadko na krov, je bila preuranjena. Ladja je sedaj sicer že v neposredni bližini taborišča Nobileve posadke, vendar pa je tako zelo obdana od ledenih gor, da se

ne more niti ganiti. Od vseh strani pritiskajo nanjo 8—16 m visoke ledene gore in obstoja celo nevarnost, da jo zdrobe.

PRAGA, 4. julija. Italijanska vlada je sprejela čehoslovaško ponudbo, da bo prispevala k rešitvi ekspedicijske Nobileve tovarišev, med katerimi je tudi Čehoslovak dr. Behounek. Pripomnila pa je, da se bo poslužila te ponudbe, ako bodo zahtevale okoliščnosti. V »Češkem Slovu« opisuje sestra dr. Behouneka, ki se sedaj nahaja v Oslu, težkoče, ki jih je imela pri italijanskem poslanstvu, da bi odpotovala v Kingsbay. Še le na intervencijo čehoslovaškega honorarnega konzula ji je bilo mogoče nadaljevati svojo pot v Kingsbay.

Građnja 200.000 stanovanj v Franciji

PARIZ, 4. julija. Francoska zbornica je na svoji sinočnji seji soglasno sprejela vladni zakonski predlog za zgradbo 200.000 malih in 60.000 večjih cenjenih stanovanj, za kar bo potreben kredit v znesku 11 milijard frankov. Stanovanja bi se zgradila v dobi petih let, s čemur bi bila stanovanjska kriza v Franciji definitivno odpravljena.

Odkritje Wilsonovega spomenika v Pragi

PRAGA, 4. julija. V mestnem parku pred Wilsonovim kolodvorom je bil danes z velikimi svečanostmi odkrit spomenik predsednika Wilsona. Svečanosti je predsedoval predsednik republike Masaryk in večje število gostov ameriških Čehov. Spomenik je darilo ameriških Čehov. Izdelal ga je kipar Pláček.

Letalska stavka na Poljskem

VARSAVA, 4. julija. Radi konflikta med piloti in zračnimi prometnimi družbami je bil včeraj na Poljskem ustavljen ves zračni promet.

Millionar — slepar

PARIZ, 4. julija. V Marseillu so prišli na sled velikim sleparijam z voznimi listi, ki pri čemer je zaslužil posestnik Jean Dard v 15. letih dva do tri milijone frankov. Dal si je namreč v neki tiskarni tiskati vozne listke za vse francoske železniške proge ter jih spravljati potem v promet. Za vozovnico II. razreda je zahteval plačilo za III. razred. Šele pred nekaj dnevi je prišel neki železniški uradnik slepariji na sled, nakar je bil Dard aretiran ravno v trenutku, ko je v kopalnišču ponujal svoje vozne listke.

Mestno kopališče na Felberjevem otoku

Danes, ob 4.30 popoldne se bo vršil na Felberjevem otoku lokalni ogled, da se končno ugotovijo predpogoji za razpis načrtov mestnega kopališča na Felberjevem otoku.

Predrzna tatvina

Včeraj dopoldne je bila iz hodnika stavbenega podjetja ing. Jelenc in Slajmar ukradena banja iz cinkove pločevine za izmivanje heliografskih kopil, vredna 320 Din. Ukradena je bila na istem mestu že ena taka banja. Pred nakupom se suši.

Silen razmah tujskega prometa na naši Rivijeri

Brezuspešna italijanska protigilatijska. Po poročilih iz vseh krajev našega Primorja narašča tekom zadnjih dni neprestano dotok tujcev in sezona je v polnem teku. Ovržene so po dejstvih vse vesti zlasti italijanskega časopisja, da tujci odhajajo z naše Rivijere. Italijani nam pač ne morejo oprostiti, da so naša kopališča prepolna gostov, njihova pa mnogokje zevajo praznine. V Italiji so radi tega tako nervozni, da so poslali celo svoje vojne ladje v naše vode, da bi tujce splašili v beg z naše obale. Pa so se prevarili. Tujci so ostali in prihajajo vedno novi, poleg njih pa seveda v velikih množicah tudi naši državljani; eni iščejo na morju zdravja, drugi žele priti na Rivijeri v stike z znanim trgovskim in političnim svetom.

Skozi Sušak gre dnevno 600 do 800 tujcev. Sezona obeta ogromen uspeh. Gostje prihajajo zlasti iz Avstrije, Čehoslovaške, Nemčije in Madžarske. Danes 4. tm. prispe v Sušak ekskurzija 30 uglednih učenjakov in profesorjev iz Münchena, ki bodo napravili znanstveno potovanje od Sušaka do Kotora. Dne 19. tm. pride na znanstveno potovanje po Jadranu profesorski zbor iz Düsseldorfa.

Na Sušaku se vrše priprave za veliko propagandistično razstavo. Na njej bodo zastopane vse pokrajine države, predvsem pač Hrvatska. Razstavljena bodo najrazličnejša ročna dela, narodni motivi, umetniške slike itd. Svoj poseben oddelček bo imela tudi Slovenija. Sarajevo bo imelo svojo orientalsko sobo s predmeti iz cele Bosne in Hercegovine. Tudi Dalmacija in Črna gora bosta dostojno zastopana, nekaj manj Srbija, ki ima ravno sedaj podobno razstavo v Skoplju.

Novinarski klub

Jutri, v četrtek ob 17. seja na vrtu kavarne »Bristol«.

Tatvine koles

Koles se je oklenila trgovatna in kritična smola. Če ni karambolov in drugih nesreč od najmanjših do največjih, so pa tatvine. Te so sedaj v visoki sezoni. Po zadnjih policijskih prijavah jih je v Mariboru par, od celjskega srezkega poglavarstva jih je pa prišlo danes pet na enkrat in še poročilo, da je pri orožniški postaji v Vojniku deponiranih šest koles, ukradenih neznanim lastnikom. Vojniško orožništvo zasleduje radi tatvine nekoga 25letnega mlajca, ki je bil v kratki dobi od marca do 25. junija pokradel — 16 koles.

Narodne psovke

(Iz pošne torbe.)

Pravijo, da smo Slovenci pametni in dobrodušni, le tupatam si malo skočimo v lase, vročkrvnejši rojaki pa radi preizkušajo svoje zmožnosti v sukanju gorjač in nožev... Seveda je potem vsega kriva »zlata vinska kaplja«, češ »Za čašo vinca rujnega, pošten kristjan življenje da«...

So pa to le žalostne izjeme; v splošnem se nasprotniki (še večkrat »nasprotnice«) zadovolje z običajnimi psovkami, ki frče križem kračem, dokler se eden ali drugi ne naveliča, navadno se pa išče zadoščenja v hramu Pravice, kjer se burni dialogi dramatično nadaljujejo in — drago končajo.

So pa to navadno psovke, ki jih je sramota registrirati in gospodje sodniki so ob takih prilikah v pomilovanju vrednem položaju, ki se je vsled medvojne posurovelosti še izdatno poslabšal. »Civilizacija« je tudi v tem oziru prinesla dokaj novih »cvetk« iz tujih vrtov.

Če pa potuješ širom naših pokrajin, najdeš še mnogo originalnih, domačih izrazov, ki opravljajo isto, kar nebroj

»modernih«, mestnih kletev. Res so to prave narodne psovke. Evo nekaj izbranih!

»O ti avša!« pravijo nerodni ženski. »Hempa, hempasta!« je vsakdanji pridevnik neumnežu v Prekiji. »Ti šentana para!« pravi ščavniški kmet, če ga kdo razjezi, dočim se Pohorci razkači: »Ti preklemani aušenk!« Včasih pa Pohorci tudi rečejo: »Deselj!« Butan ali butl je povsod po Štajerskem običajna beseda, pravtako tudi hudir. Manj znana pohorska psovka v okolici Maribora je »brdiga« in »porenta« na Kozjaku. Na Murskem polju je žaljivo, če komu rečeš: »Ti si pravi Cvenar ali Verželec!«, kar znači vedno večje budalo. V Halozah je običajno »mahalo«, drugod pa še predeno, lopov, magarec, beštja, tupa (= neumna deklina), hajduk! »Ti kajon!« »Ste beli, kak vrana pod kolenom!« »Ti judlek til!« »Da te kura pikne!« so znani izrazi »dobrega« duševnega razpoloženja naših ljudi. Da bi nam ostali vsaj ti izrazi — brez novih »lepših« — ohranjeni! —

Gibanje SDS v mariborski oblasti

Na Vidov dan 28. jun. in na praznik sv. Petra in Pavla 29. junija se je vršila v Slovenski Krajini, v srezu Murske Sobotice, cela vrsta zaupnih sestankov in deloma tudi občnih zborov krajevnih organizacij SDS v navzočnosti oblastnega in sreskega tajnika stranke, ki sta povsod poročala o položaju.

Dne 28. jun. so bili takšni sestanki v enem delu sreza, ki je bil nedavno stransko udarjen po vremenski katastrofi. Ljudje so morali zbiti rž in pšenico pokositi in jih porabljaljo deloma za krmo, ponekod pa tudi to ni mogoče in se porablja za steljo. S strahom se ljudje sprašujejo, kaj bodo sejali, ako se jim ne pri- skoči na pomoč s ceninim kreditom za nabavo semenskega zrnja. Pomoč, ki jo je dal oblastni odbor (1 vagon ajde in pol vagona prosa za 24 potolčenih ob- čin!) je seveda le kapljica v morje. Tre- ba bi bilo energične akcije, da da država na razpolago za te občine večji kredit, bodisi brezobrestni ali pa vsaj po zelo nizki obrestni meri. Naši ljudje v Slo- venski Krajini nočejo miloščine, pač pa zagotovljenje možnosti, da se gospodar- sko vzdržijo na tu navedeni način. To je mnenje vsega ljudstva.

Zaupni sestanki so se vršili v Can- kovi, Beznovcih, Vadarcih, Zlenkovičih, Strukovičih.

Na praznik sv. Petra in Pavla pa so bili sestanki v Moščancih, Križev- cih, Kančovičih in Fokovičih. Videti je, da so to povečini kraji z evangelijskim prebivalstvom in da se že zaradi lepega vremena ljudje niso mogli ozirati na praznik, ampak so pridno su- šili in spravljali seno, so bili sestanki v Križevcih, Kančovičih in Fokovičih, obe- nem občni zbori tamošnjih krajevnih or- ganizacij, zelo lepo obiskani.

Na vseh sestankih so Prekmurci dajali duška svojemu ogorčenju nad gnusnim zločinom v Beogradu, nad grdim počet- jem radikalne stranke, kateri so zlasti tu zadnjič zaupali svoje glasove, in nad iz- dajstvom Korošec-klerikalne stranke.

V nedeljo, 1. julija, pa se je vršil v Ivanjokovičih v prostorih g. Petro- varja velik zbor delegatov in zaupnikov SDS iz srezov Ljutomer in Ptuj ob nav- zočnosti zastopnikov SKS in sreske or- ganizacije SDS iz Murske Sobotice. Po obširnem poročilu nar. posl. dr. Pivka o dogodkih v Beogradu in kratkem re- feratu obl. posl. Petrovarja o poslo- vanju oblastne skupščine in oblastnega odbora, koje oboje smatra SLS za svoje strankarske ekspoziture, je bila izrečena soglasna zaupnica obema poslancema ter vodstvom SDS in KDK, obenem pa so zborovalci ostro obsojali gnusni zlo- čin v Beogradu in sedanjí režim, ki je glavni krivec teh doogdkov. Po kratki debati se je nato izvršilo konstituiranje sreskih odborov za sreze Ljutomer, Or- mož in Ptuj in so se določile smernice za bodoče delo. Izvršila se je tudi še ma- la politična šola z zanimivim predava- njem g. dr. Reismana o ustavi. Po- poldne so napravili zborovalci izlet v krasni Jeruzalem.

„Drava“ v Boh. Bistrici

O krasno uspelem koncertu maribor- ske »Drave« v Boh. Bistrici smo prejeli naknadno še sledeče poročilo iz Boh. Bistric:

Bohinj, naš planinski raj, je na praznik sv. Petra in Pavla počastilo s svojim po- setom priznane pevsko društvo »Drava« iz Maribora, ki je ob 20. uri v Sokolskem domu priredilo koncert s sijajnim uspe- hom. Spored koncerta je bil prvovrsten; izvajale so se novejša in starejša sklad- be naših najznanejših in najpriljubljenej- ših skladateljev s prav mojstrskim pred- našanjem in umevanjem. Moški zbor, ki je izvajal celotni program, razpolaga s prvovrstnim glasovnim materijalom: pr- vi tenorji so sočni in zmajujejo svoj part z lahkoto, drugi tenorji in prvi basi izpopolnjujejo harmonično celoto, drugi basi, zlasti eden izmed njih, so polni in so zbujaali posebno pozornost poslušal- cev. Pozabiti ne smemo baritonista, ki je z visokim zanosom prednašal solo- točke posameznih skladb; pokazal je svoje odlične pevske vrline zlasti v Foersterjevi »Njega ni« ter Adamičevih »Je pa davi« in »Kmečki pesmi«. Ritmi- čno in dinamično je bil zbor vseskozi na višku, modulacije so bile čiste, crescendo in decrescendo izvajana sijajno. G. Albin Horvat je elastično in vrlo spreten diri- gent, ki ima zbor krepko v oblasti, odtod tudi precizno zborovo izvajanje. Obsež- na dvorana je bila nabitá polna občin- stva, ki je s številnim posetom najbolj dokumentiralo svoje zanimanje do vo- kalne glasbe, ter koncem posameznih iz- vajanih točk ni štedilo z aplavzom. Poslu- šalcem je izmed vseh točk najbolj uga- jala Adamičeva »Kmečka pesem«, ki jo je moral zbor ponoviti.

Mariborski slavčki so si pridobili s svojim bohinjskim koncertom novo lo- voriko in so z uspehom lahko zadovoljni v vseh ozirih, Bohinjci pa smo imeli ž njimi globok duševni užitek. Žal, da so enake kulturne prireditve v Bohinju ta- ko redke!

Časopis za zgodovino in narodopisje, ki ga izdaja Zgodovinsko društvo v Ma- riboru je izšel s 3.—4. snopičem svoje- ga, 23. letnika. Vsebinska dvojneza snopi- ča je bogata. Prvi del tvori dr. Fran Flešičeva razprava o Vrazovi slovenski literarni zapuščini in zgodovinski pre- gled literarnega in društvenega življenja v mariborskem bogoslovju od Matije Munda. II. Izvestja: Kelemina: Slovan- sko gradivo, Baš: Arheološke najdbe v Slov. goricah, Glonar: Iz mladosti Le- narta Budne, Iz pisem Josipa Hašnika in »Kolomanov žegen« in enake reči pri- nas, Kotnik Fr.: Slovenska prisega iz Hrastovca, Kovačič Fr.: Kdaj je nastal mariborski minoritski samostan? Tretji slovstveni del obravnava več zgodovin- skih in narodopisnih del. —

Koncert meščanskih šol

se bo vršil dne 5. julija ob 18.30 v Uni- onski dvorani. Vstopnice po 10, 5 in 2 Din se dobe v predprodaji pri tiskar- jah Brišnik in Höfer. —

Mariborski in dnevni drobiš

20 let narodnega delavskega gibanja

Pred 20 leti se je pričelo v Sloveniji veliko narodno gibanje med delavstvom, zlasti v Trstu, Ljubljani in drugod. So- cialna demokracija je takrat plavala po- polnoma v nemških vodah v vseh krajih bivše Štajerske, v Trstu pa v italijan- skih. Spominjamo se, da n. pr. v Mari- boru, Celju in drugih krajih bivše Sta- jerske nikdar ni bilo shoda socialistične stranke s slovenskim govornikom, in še- le po velikem boju se je tik pred vojno posrečilo pok. Etbinu Kristanu, da je smel na nekem shodu v Celju slovenski govoriti.

Prvotno ustanovljena narodna delav- ska organizacija je pozneje prešla v po- litične vode ter se je zato razcepila v Narodno-socialno zvezo in Strokovno delavsko »Unijo«. Pred dobrim letom dni se je ta proces razkroja enotne narodne delavske fronte ustavil in danes enotna Narodna strokovna zveza pripravlja proslavo 20-letnice narodnega delav- skega gibanja. Po programu, ki ga je iz- delal upravni odbor Zveze, se bo vršilo 8. septembra v Ljubljani zborovanje de- legatov vseh podružnic NSZ, seje odse- kov in prijateljski sestanek, v nedeljo 9. septembra za kongres narodnega delav- stva s predavanji voditeljev gibanja gg. R. Juvana, dr. Bohinjca in Ivana Tav- čarja o zgodovini pokreta, o socialni za- konodaji pri nas in drugod ter o temi »Politika in delavstvo«. Po kongresu bo slavnostni obhod z godbo in prapori po mestu, zvečer istega dne pa družabni večer.

Tudi mariborska podružnica Narodno- strokovne zveze odpošlje na to priredi- tev svoje delegate.

Pet brzovlakov na mariborskem kolo- dvoru.

Ljubljanski brzovlak, s katerim se je včeraj popoldne pripeljal v Maribor šef češko-slovaškega generalštaba, general Syrový, je imel precej zamude, ker so se za eno uro zakasnili brzovlaki od se- vera. Kolodvor je bil natrpan z brzovla- ki. Znašlo se jih je kar pet: praški, du- najski, zagrebški, ljubljanski, budimpe- štanski — kar je gotovo zanimiva red- kost.

Publicist Hütter v Jugoslaviji.

Znani nemški publicist Helmut Hütter, izdajatelj slovite revije »Das Blau- buch«, ki obravnava predvsem kulturna in narodno-gospodarska vprašanja po- vojne dobe, potuje po Jugoslaviji. Danes se je iz Maribora odpeljal v Ljubljano.

Obisk nemškega generala in publicista.

S praškim brzovlakom je dospel več- raj v Maribor bivši pruski general von Taysen s soprogo. Potovati namerava dalje časa po Jugoslaviji, o kateri je že pisal v svoji knjigi »Das jugoslavische Problem«. Iz Maribora se poda v Celje.

Razstava meščanskih šol

v Cankarjevi ulici se otvori dne 5. julija ob 11. uri in traja do 12. julija. Pričakuje se obilne udeležbe. —

Pogreb mlade kolesarke

Justine Lubejeve, ki se je v soboto zve- čer smrtno ponesrečila na klancu pred Konjicami med vožnjo v Trbovlje, se je vršil včeraj ob 18. uri ob veliki udeležbi članov Delavskega kolesarskega druš- tva, »Peruna«, »Edelweissa« in občinstva. Zastopano je bilo tudi graško delavsko kolesarsko društvo. Na grob so bili po- loženi številni venci in ginljive besede so bile izrečene tragično preminuli mla- denki v slovo in spomin. —

Promocija Mariborčana.

Danes popoldne je bila na ljubljanski univerzi promovirana petorica Sloven- cev za doktorje prava. Med njimi je do- segel najvišjo akademsko čast tudi naš rojak g. Milan Senkovič, sin mariborske- ga oblastnega šolskega nadzornika in marljiv delavec v Jugosl. akad. društvu »Triglav«. — Čestitamo! —

Odlikovanje oblastnega sanitetnega referenta.

Poleg nekaterih drugih upravnikov bolnic v Sloveniji je odlikovan tudi u- pravnik mariborske bolnice in oblastni sanitetni referent, primarij g. dr. Janko Drnovšek z redom Belega orla V. raz- reda. —

Šahovski klub v Mariboru.

Ima danes zvečer ob 8. v kavarni Ja- dran izredni občni zbor, na katerega se vsi člani vljudno vabijo. — Dnevni red je zelo važen. —

Včerašnja seja oblastnega odbora

mariborskega je bila izčrpana izključno z razpravo o novih oblastnih uredbah, ki bodo predložene oblastni skupščini in ki bodo sprejete na plenarnih sejah sredi tega meseca. Gre za uredbe o zdravstvu, gasilskem skladu, pospeševanju kmetij- stva in živinorejskem skladu.

Ura na stolnici

še vedno ni popravljena. Čeprav je ma- gistrat obljubil, da bo popravilo izvršeno v enem tednu, so od tedaj minuli že trije tedni, ura pa kaže še vedno dvanajst. Pa menda vendar ne, da bi tudi njej že od- bila dvanajsta ura. Žaloval sicer ne bi nikdo za njo, ker tako nikdar ni bila za- nesljiva in bi bilo morda sploh najboljša, da jo vržejo med staro šaro in naroče novo. Vsekakor pa je nujno potrebno, da se stvar že enkrat uredi. —

Iz združnega življenja.

Na novo sta se vpisali zadrugi: Kmet- ska hranilnica in posojilnica v Brezov- cih pri Murski Soboti, r. z. z n. z. ter Kmet- ska hranilnica in posojilnica v Mar- tjancih, r. z. z n. z. — Izbrisala se je go- spodarska zadruga železniških usluž- bencev v Mariboru »Samopomoč«, ker je likvidacija zaključena.

Mariborska rešilna ekspedicija na sever se pripravlja to nedeljo 8. t. m. in sicer na domovinsko slavnost k Šmarjeti ob Pesnici. Mladina, trenirani pešci in sicer v Pohorje zaljubljeni hribolazci potujejo peš, vsi ostali pa z avtobusi, ki vozijo ob 1., 2. in 3. popoldne z glavnega kolo- dvora. Za potovanje nazaj so istotako na razpolago ob vsaki uri avtobusi. Ma- riborčani in okoličani niso Nobilovci, ki bi pustili svoje severne brate in sestre osamele »na ledu«, marveč bodo to ne- deljo pokazali, da so narodno zavedni »nobl« lovci, ki severnih sohravljancev ne pusté v plen tujemu, mrzlemu sosedu. In še vrašate kam 8. tm.?

Deložacije v Mariboru.

Za danes je bilo določenih v Mariboru kar šest deložacij stanovanjskih najem- nikov z veččlanskimi družinami. Dva sta si k sreči še v zadnjem času našla stre- ho, ostali pa ne vedo, ne kod ne kam. Število stanovanjskih odpovedi stalno raste in je večina slučajev gmotnega značaja. —

Sprejem gojencev v podoficirsko šolo v Kumboru.

Komanda mašinske podoficirske šole vojne mornarice v Kumboru razglaša, da sprejme v t. l. 400 mladeničev v sta- rosti 15½ do 19 let v mašinsko podofi- cirsko šolo. Natančnejši sprejemni pogoji so interesantom na vpogled v mestnem vojaškem uradu Slomškov trg 5 I, med uradnimi urami. —

Sprejem gojencev v vojaško adminis- trativno šolo v Beogradu.

Uprava vojne administrativne šole v Beogradu razglaša, da sprejme letos 60 mladeničev v starosti od 17 do 23 let kot gojence v vojaško administrativno šolo v Beogradu. Natančnejši sprejemni po- goji so interesantom na vpogled v mest- nem vojaškem uradu Slomškov trg 5 I. med uradnimi urami. —

Za 3 Din črešenj in še — 7 Din povrh je dobil na trgu neki nepridiprav od kme- tice, ki je bila pri prodajanju črešenj ta- ko zaposlena, da ni opazila, da ji je dal mesto 10 dinarskega bankovca znani re- klamni listek trdke Trgovski dom. List je tako zvil, da se ni videla njegova dru- ga bela stran. Kmetica je opazila slepa- rijo kasneje enkrat, ko je preštevala svoj izkupiček. —

Pouk za posameznike

v strojepisju, stenografiji, računstvu (nauku o menicah in devizah, kalkulaci- jah, kontokorentih i. t. d.), enostavnem, ameriškem in dvostavnem knjigovod- stvu z bilanco, trg. korespondenco in registraturi. Začetek: 1. sept. in 1. okt. Traja 3 do 6 mesecev. Samo praktično, temeljito, lahko umljivo. Kovač, Mari- bor, Krokova ulica 6. 1285

Vrtni koncert pri »Gambriču«, kjer bo igrala Schönherr-Jeva godba v ne bo vršil v četrtek, temveč danes v sredo. Točilo se bo Tscheligjevo pivo in pivo a la Plzen. Vstop prost. — 1322

Kaj je bilo Londonu namenjeno

ZANIMIVOSTI IZ IRSKEGA REVOLUCIONARNEGA DELOVANJA.

Velike ameriške tiskovne založbe imajo posebno veselje — seveda radi velikega dobička — s spomini raznovrstnih senzacionalnih osebnosti Evrope. Odstavljeni vladarji, prijatelji raznih knezov in princev, junaki senzacionalnih procesov, vsi spravijo v denar svoje spomine pri ameriških založnikih. Tako ni čuda, da je sedaj v neki ameriški tiskovni založbi izšla tudi spominska knjiga irske revolucije v obliki beležk nekega revolucionarnega voditelja. Ime ni navedeno, ker se baje še ne sme izdati. Knjiga ima precej fantastičnega, kar bi se dalo pripisati ameriškem pohlepu po senzaciji, vse drugo je pa prav verjetno, pa če bi tudi ne izhajalo iz peresa kake irske revolucionarne veličine.

Zanimivo se razjasnjuje velika uganka irskega oboroževanja. Angleži so vse storili, da bi preprečili tihotapstvo orožja na Irsko. Vodja I. R. A. (irske-revolucionarne armade) je pa že ob koncu vojne začel zbirati orožje na ta način, da se je približeval vsem odpuščenim angleškim vojakom ter jih nagovarjal, naj mu prodajo vojaško pistolo, češ, da je svojo izgubil in bi rad imel drugo za spomin. Ker je ponujal lepo vsoto, se mu je v veliki večini slučajev posrečilo, sitnosti radi takih kupcij pa tudi ni imel, ker je bilo prodajanje eraričnega blaga zabranjeno in niso prodajalci nikomur pripovedovali o svojih kupcijah. Tako so se oskrbeli z orožjem vsi člani velike irske organizacije, ki se je zanimala celo za vlomilce, ki so izropali kakšno orožarno. Ves plen je odkupila in tako so bili zadovoljni vlomilci in revolucionarji. Najhujši je bil pa načrt I. R. A. za velikanski požar v Londonu.

Revolucionarna organizacija je spravila v London nad tisoč svojih najvestejših in najpogumnejših članov. Par sto teh na vse pripravljenih ljudi je otvorilo v raznih delih Londona raznovrstne poslovne in pisarniške prostore. Skozi mesec dni so hodili v te nesumljive prostore navidez popolnoma vsakdanji in običajni uslužbenci obeh spolov z običajnimi torbicami in aktovkami, v katerih pa ni bil pisarniški material ali skromna južina kake tipkarije, temveč ploščevinaste doze z bencinom in drugim gorivom. Ostali zarotniki so se pa naselili po hotelih in privatnih hišah.

Bilo je sklenjeno, da se v določeni no-

či zaneti ogenj. Čas akcije je bil uro poprej na poseben način naznanjen vsem zarotnikom, izbrala bi se pa na vsak način noč s posebno gosto meglo. Prvi požar bi nastal v najetih lokalih južno od Temze. To bi zvalilo veliko večino gasilcev na eno stran mesta. Poseben zarotniški oddelek bi medtem pod krinko kake špedicije vozil velike vozove po mostu preko Temze ter jih pustil tam stati. Gasilci bi z veliko težavo in zamudno dospeli v druge dele mesta, kjer bi tudi začelo goreti. Pripravljeno je bilo tudi demolaranje gotovih gasilnih naprav, mnogi zarotniki bi pa ob največji zmešnjavi telefonično gasilne postaje še motili z napačnimi alarmi. Na ta način bi nastala v megleni noči tako strašna konfuzija, da bi vsaka organizacija proti požaru odrekla. Zarotniki so imeli pripravljene tudi sode olja, da bi jih zlili v Temzo in tudi vodne cevi bi bili poškodovani.

Ta strašna akcija je bila pripravljena za slučaj, če bi Angleži ponovili obstreljevanje Corka. Ker Angleži niso, nadaljevali svojega nasilja, je izostala najstrašnejša katastrofa za London.

Značilno za irsko revolucionarno delovanje je tudi sledeče: V Londonu je umrl bogat Irec, ki je bil na skrivaj podpornik revolucionarjev, navidez pa prijatelj Angležev. V njegovi oporoki je stalo, da želi biti pokopan v domačem irskem kraju. Pogrebci so zapustili ladjo ter stopili na irska tla. Ko je prišel mimo oddelek angleškega vojaštva, je komandant še prezentiral pred sprevidom. Rakev so z vso častjo položili v zemljo, pokojnikov sorodniki so se pa odpravili domov. Opolnoči je bila pa druga ceremonija. Rakev so zopet izkopali in revolucionarji so obogatili svojo orožarno za dvoje novih strojnih pušk. Zvesti rojak je pred smrtjo odredil, naj se ga v Londonu na skrivaj pokoplje, pred očmi Angležev naj se pa pošlje v Irsko v njegovi rakvi dvoje strojnih pušk.

Organizacija I. R. A. je bila tako stroga, da se člani posameznih akcijskih oddelkov niso niti poznali med seboj. Oni, ki so padli sovražnikom v roke, niso pri najboljši volji mogli izdati svojih sotrudnikov. Zvezo med zarotniki je vzdrževal neki akademik, ki je edini poznal vse naslove.

Iji. Na Kitajskem prebiva ena desetina vseh ljudi, vendar pa pride tamkaj radi velike prostranosti samo 39 prebivalcev na kvadratni kilometer in spada Kitajska med slabe obljudene dežele. Najslabše je obljudena Avstralija z 0.71 prebivalcev na kvadratnem kilometru, najbolj gosto naseljena pa je Japonska, kjer pride na kvadratni kilometer 266 ljudi. Na drugem mestu je Belgija z 255, nato Nizozemska z 200 in Anglija z 187 prebivalci. Zedinjene države imajo samo 13.5 prebivalcev na kvadratnem kilometru, Norveška pa samo 9. V Nemčiji pride na kvadratni kilometer 134 prebivalcev, za njo pa sledi Italija.

Tobakarska sodna razprava

Te dni je nudila neka razpravna dvorana berlinske justične palače Moabit najneobičajnejšo sliko. Predsednik, sodniki, odvetniki, izvedenci, priče, časopisni poročevalci, vsi so kadili debele smodke, da jih je ovijal gost dim kakor nekaj romantične Indijance pri kajenju pipe miru v kakšnem prijateljskem vlgvamu. Vsakega, ki je vstopil v dvorano, je predsednik nagovoril: »No — ali že imate cigaro?« ter namignil stražmojstru, naj mu posluži. To močno kajenje pa ni pomenilo kake revolucije proti tradicijam sodnih razprav, temveč je spadalo k stvari. Obravnaval se je namreč slučaj goljufije potom izdelovanja in prodajanja malovrednih tobakovih izdelkov. Ker so obtoženci trdovratno zatrjevali, da je tobak izvrsten, se je sodišče odločilo k poskušnji, ki je končala s tem, da so razpravno dvorano eno uro temeljito zračili, predno so nadaljevali z razpravo.

Prebivalstvo zemlje

Statistika objavlja zanimive nove podatke o razdelitvi prebivalstva na zemi-

Sport

Otvoritev igrišča SK Železničarja

Gostovanje graškega SK Sturm.

V nedeljo 8. tm. imajo naši marljivi železničarji svoj prvi športni praznik. Ob 15. izvršijo slovesno otvoritev svojega lastnega novega igrišča, ki so si ga uredili člani SK Železničarja sami s prostovoljno tlako tik glavnega vhoda v vojašnico kralja Petra.

Na sporedu sta o priliki slavnostne otvoritve dve nogometni tekmi, rokoborba, boks in nato na športnem prostoru veselica s plesom. Ob 15. nastopita prvi mladini železničarja in Rapida, ob 16.15 se izvrši otvoritev igrišča, nakar sledi mednarodna nogometna tekma SK Sturm — SK Železničar. Sturm že precej časa nismo videli v našem mestu in bo njegov nedeljski nastop gotovo privabil na tekmo mariborsko športno občinstvo, zlasti z ozirom na dejstvo, da ta dan ne bo drugih športnih prireditev v Mariboru. Nastopi SK Sturm, ki zavzema v graškem prvem razredu drugo mesto, so vzbujali radi prvovrstnega sporta pri nas vedno jako veliko zanimanje.

V odmoru glavne tekme nastopita dva para rokoborcev in dva para bokserjev. Po tekmah na veselici kakor tudi pred bo svirala Schönherrijeva godba. — Istega dne ob 8.30 zjutraj odigrata na igrišču SK Železničarja in Rapida, ob 10. pa rezervna Železničarja s kombiniranim moštvom Svobode.

ISSK MARIBOR PRVIČ V ZAGREBU.

Nogometna enajstotnica prvega moštva našega prvaka gostuje v nedeljo 8. tm. prvič v hrvatski prestolici. Za nasprotnika bo imela v prijateljski tekmi tamošnji prvorazredni klub SK Železničar. Upajmo, da bo ISSK Maribor, ki ga po njegovih zasluženih uspehih ob koncu prvenstvene kampanje pozna in ceni Ljubljana kakor tudi Zagreb, častno prestal svoj debut v centru jugoslovenskega nogometa. Po poslednjih prijateljskih tekmah je treba poudariti, da zna moštvo ISSK Maribora predvesti lepo in uspešno igro zlasti v slučajih resnega močnega nasprotnika. Z zagrebškim Železničarjem je pa stvar takale: igralci se vseskozi zavedajo, da se po vsem svetu cenijo in upoštevajo le število golov in se tudi dosledno po tem ravnaajo. Edino odločnost pred golom jih je rešila, da je letos padel v drugi razred »Derby«, ki je bil v tehniki boljši in sploh močnejši, Železničarji pa so »zabijali gole« in ostali v prvem razredu. — Enajstotnica ISSK Maribora nastopi v Zagrebu kompletna z Vodebom v zvezi in Kirbišem v centerhalu.

Električna luč v prastarih grobnicah

Predniki današnjih Švedov so Wikingi, junaško pleme na kopnem in na morju, o katerem je razširjeno na severu Evrope nešteto pripovedk, a se o njem najde tudi dovolj zgodovinskih ostankov. Švedski prestolonaslednik, ki velja za dobrega starinoslovca, je našel veliko grobnico iz dobe Wikingov, ki se smatra za najpomembnejše arheološko odkritje tekom zadnjih petih let. Leži v pokrajini Hallang na zapadni švedski obali. Velika grobnica je bila močno zasuta. Z veliko skrbjo in naporom so jo odkopali in očistili ter preuredili v pravcati muzej. V grobniške rove in votline so napejali električno luč in v kratkem bo slovesna otvoritev starodavnega grobišča.

Mesto na dražbi.

Angleško mesto Amersham v Buckinghamshire so prodali. Polovica najemnikov je kupila zemljo, katero je poprej obdelovala za druge. Lastnik naselbine Drage Tyrwhitt je kupil mestno hišo, ki je bila zgrajena v 17. stoletju. Vsa posest mesta se je prodala radi prevelikih davkov.

Slaba nada.

— Gospod doktor, vi torej mislite, da bom zgubil pravdo?
— Brez skrbi, vi je ne boste, pač pa šele vaš vnuk!

MOLNP — službeno.

Službujoča odbornika pri nedeljski tekmi SK Železničar—SK Sturm (Gradec) sta gg. Breznik in Illovar.

Sodniška sekcija ZNS — službeno.

V petek, 6. t. m., se bo vršil ob pol 21. uri v kavarni »Jadran« sestanek vseh saveznih sodnikov in kandidatov. Ker je sestanek namenjen predvsem kandidatom, se ti (Bizjak, Turino, Vesnaver, Marinič) pozivljajo, da se sestanka sigurno udeležijo. Kot novi kandidati so bili sprejeti gg. Breznik, Amon in Kurzmann. Slednje imenovani gg. naj pridejo v petek po potrebne informacije.

Za nedeljske tekme (8. tm.) so delegirani naslednji gg. sodniki in kandidati: Mednarodno tekmo, ob otvoritvi igrišča SK Železničar: g. Fischer, SK Železničar 2. nar. — Rapid 2. nar. (1/9. na igr. SKŽ) g. Marinič, Železničar rez.—Svoboda komb. (10. igr. SKŽ), g. Turino, SK Maribor nar.—Svoboda nar. (9. igr. ISSK Mb) g. Breznik, Železničar 1. nar. —Rapid 1. nar. (1/15. igr. SKŽ) g. Bizjak. Stranska sodnika pri mednarodni tekmi gg. Loznička I. in Kokol.

Za sobotno tekmo (14. tm.) SK Svoboda Mb.—SK Svoboda Lb. je delegiran g. Nemec. Stranska sodnika gg. Fasching in Forstnerič. —Tajnik.

ISSK Maribor — nogometna sekcija.

Opozarjam vse igralce prvega moštva, da se brezpogojno udeležijo treninga jutri v četrtek ob 18. — Po treningu je sestanek vseh moštev. —Načelnik.

SK Železničar — nogometna sekcija.

Jutri v četrtek ob 19. obvezen sestanek vseh moštev na igrišču.

ASK Primorje v Osjeku.

Za Vidovdan in Petrov praznik so gostovali nogometaši Primorja v Osjeku, kjer so predvedli jako lepo igro in zapustili prav ugoden vtis, čeprav se jim ni posrečilo odnesti zmage. Tekma z SK Slavijo je končala neodločeno 1:1, v igri s prvakom ONP »Gradjanskim« pa so Ljubljancani podlegli 3:4. Omeniti je treba, da je nastopal Slamič obakrat kot poluinvalid težko blesiran.

Strogi Angleži.

Angleška nogometna zveza je proglasila 350 nogometašev-amaterjev za profesionalce in jih suspendirala. Igralci so namreč sprejemali honorar kot odškodnino za izdatke, zvezane z nogometnim udejstvovanjem, česar Angleži pod nobenim pogojem ne trpijo. Mnogo klubov je bilo kaznovanih z visokimi globami.

Kitajci o ženi.

Razsipna žena porabi svečo, da najde eno samo vžgalico. — Previdna žena piše voje obljube le v kredó. — Mnoge ženske so podobne pajku, ki hoče prest svilo. — Radovedna žena bi rada tudi mavrico na nebu obrnila, da vidi, kaj je na drugi strani!

Z dežja pod kap.

— Obtožencu ste grozili, da ga obtožite. Kaj vam je na to rekel?, vpraša sodnik pričo.
— Jaz bom že pokazal temu butastemu sodniku, mi je rekel. Pa brez zame, gospod sodnik, tu moram govoriti čisto resnico, četudi mi je težko.

Postopaška.

— Gospod sodnik, iz vsega srca obžalujem, da sem se dal zapeljati k tatvini ure!
— Lepo, da se tako stari grešnik pokesa svojega dejanja; kaj pa vas je zapeljalo k tatvini?
— Veržica, na kateri je visela ura. Mislim sem namreč, da je zlata, pa je bila le iz medi.

Utemeljitev.

— Obtožena ste, da ste polila tegale gospoda s čebrom vode.
— Morate že oprostiti, gospod sodnik, bila je namreč tema in sem mislila, da imam svojega moža pred seboj.

Viktor Méric:

Pomlajeni

TRETI DEL

Prostor mladim.

Leta in leta se je boril Ugolin proti ostankom premaganega stoletja. Stari kontinent se je precej hitro podvrnil njegovemu žezlu. Potem je osvojil Perzijo, Kitajsko, Japonsko in afriške kolonije. Ko je bilo to urejeno, se je obrnil proti Ameriki. Novi svet — kakor se je Ameriki tedaj dejalo — se je smatral za zatočišče barbarstva, doseženo potom skrajnega in brezčutnega mehaniziranja. V ameriških krajih je bil človek le suženj stroja in dolarja. Ugolin si je mnogo prizadeval za najtemeljitejšo ukrofitve tega sveta. Bilo je silno prelivanje krvi. Ugolin je delal z otroci Zedinjenih držav kakor so one delale nekdanj s plemenom Indijancev.

Tričetrt stoletja je minilo. V spomnih preživljam to preteklost, v kateri so se vstili upori, uboji, trpljenje in žalost. Duh se mi jasni. Mesta so se razdrobila kakor polži pod popotnikovo peto. Smrt je imela veliko žetev, predno je položila orožje.

Tričetrt stoletja! Svet je bil skoraj premagan. Ugolin se je s svojo učenjaško armado posvetil trojni nalogi: pomlajenje osebnosti, odprava stroja, uničenje mesta. Človek je postal od rojstva do svojega konca žrtev kirurga, ki je napravil iz njega svoj poskusni objekt. — Zdravnik je človeka zalival z zdravili, z nožem ga je obdeloval od glave do pet. Štirideset let po Ugolinovi revoluciji, se je dogodilo to, kar smo imenovali »zdravniški turnir«. To je bilo nepopisljivo in je celo ogrožalo zmago in vladu mladih starcev.

Zdravniki so tvorili glavno Ugolinovo četo, podpirali so jih pa kemiki. Njih glavno delo in edina naloga, kateri so se posvetili, je bilo, kakor so sami dejali, čiščenje človeka in njegove družbe. Čistili so pa na tak način, da bi skoraj ničesar več ne ostalo. Dr. Bell-Uhr iz Chikaga je hotel najnatančneje preiskati čreva ter jih po Mečnikovovi teoriji osvoboditi vseh bakterij. Tisoče nesrečnežev je napolnil z raznovrstnimi tekočinami in ostale so od teh poskusov žalostne človeške prikazni, brez moči, brez poguma, stokajoče in trpeče kakor obsojenci. Češki doktor Korusko je bil

pa mnenja, da se trebuhov ne sme čistiti kakor dimnike, temveč da jih je treba odpreti in tako notranjost desinficirati. Profesor Bille iz Montelimara je paral in čistil trebuh z noži, pomočnimi v mravljijsko kislino.

Dr. Polpol iz Pariza je pa prišel na to, da bi se dale vse bolezni zdraviti z vbrizganjem v nos. Menil je, da se skozi nos pride do jedra vsake bolezni. Pri najmanjši neuralgiji, pri najmanjši bolečini je takoj človeka bodel v nos. Od vbadanja in cepljenja so nosovi otekli, dobili so čudne barve in groteskne oblike. Profesor Morton iz Liverpola je pa vneto nastopil proti tej metodi ter trdil, da je dlan sedež celokupne občutljivosti in izhodišče vsakega zdravljenja. Kar je prvi počenjal z nosovi, to je drugi delal z rokami. Kot tretji je nastopil dr. Pougeol iz Carcassonne, ki se je vrge nad podplate.

Zdravniški prepri radi raznih metod so trajali več let. Zbrala se je skupina zdravnikov ter razlagala, da bi se moralo oboleti ljudi internirati v popolnoma prazne prostore, v katere bi se v predpisanih dozah dovajal zrak, pomešan z jodom in klorom. Na ta način bi se odpravile iz organizma vse škodljive snovi in kri bi se temeljito očistila. Seveda je imela tudi ta metoda veliko število žrtv. Druga zdravniška skupina je zopet zatrjevala, da se zlo odpravlja z zlom. Nahodne ljudi so cepili s kužnimi mikrobami, na vratu oboleti z bacili, ki povzročajo kolero itd. Na ta način je kuga zdravila nahod, difterija kugo, gripa difterijo, sifilis gripo, jetika sifilis, rak jetiko, bronhitis raka, griža bronhitis... Kurja očesa so zdravila zobobol, zobobol pa kurja očesa. Bili so čudoviti sluščaji, da so reveža mučili z vsemi bolezenskimi kalmi, da je to vse prenašal, dokler ni — kakor so dejali zdravniki in strežniki — na nelogičen način umrl vsled prehlada.

Tekmovalne zdravniške struje so se napadale v temni besnosti z razpravami, demonstracijami in ovadbami. Nastale so prave sekte. Tu so bili »uničevalci bacilov«, tam »cepitelji«, potem še eklektiki, ki so pri vsakem slučaju uporabljali vse sisteme. Kar se tiče žrtv, pa naj so bile bolne ali zdrave, je bila njih usoda že v naprej zapečatená. — Zdravniška bratovščina smrti je v nekaj letih uničila najmanj toliko ljudi, kakor Ugolinov »prežare«. Ugolinu je bilo nazadnje dosti vseh teh zdravniških prepri-

rov, posegel je vmes ter naznanil, da se bo v bodoče zdravilo ljudi le po njegovih navodilih. Celo proti njemu so se pojavili upori. Dr. Trituranta, ki se je pri uporih posebno izkazal, so prijeli in vrgli v laboratorij večnosti. Ta primer je zadostoval; razvneti zdravniki so se kmalu pomirili.

Mehaniziranje ni dolgo trajalo po zmagi starcev. Odkritje do tedaj nepoznanih žarkov je izpodrinilo paro, premog in olje... Plavži, železnice, tovarne in rudniki so izginili. Povsod so se ugnezdili laboratoriji.

Po skrivnostnih močeh in silah, s katerimi je Ugolin razpolagal, je zavzela industrija nepričakovan razmah. Človek ni bil več kakor nekdanj pomočnik stroja, marveč se je naglo razvil do zavednega in pazljivega paznika in voditelja celokupnega obratovanja. Rokodelstvo je postalo redko in nastavljenec — naziv delavec je bil že odpravljen — je imel dovolj prostega časa. Pritožbe mu niso več prišle na misel. Nekaj ur dnevnega nadziranja in delo je bilo končano. Potem se je lahko brez vsake skrbi posvetil svojemu poslu ali pa zabavi. Ali je bil to socialni raj? Ne, kajti pri neutridih in steriliziranih so bile v najnižjih slojih kohorte sužnjev za neobhodno potrebna nizka dela. Ti sužnji so bili izbrani iz najmanj vrednega plemena, ka-

terega se je mirne duše pustilo života riti v največji nevednosti. To plemo so nazivali z imenom »mesojedci«.

Treba vedeti, da je Ugolin polagoma iz prehrane svojih soljudi odstranjeval živalske snovi, v prvi vrsti seveda meso. Kuhinjo je vodila kemija. Kljub temu pa nekdanja klavna živina ni utekla svoji usodi. Znanstveno pripravljanje jedi je boljše dele od živine še vedno uporabljalo, ostanki so bili pa prepuščeni trumam sužnjev — temu izmečku nove družbe. Sužnji-mesojedci so bili velika rana novega sveta. Ugolin je pa zatrjeval, da ni socialnega telesa brez nizkih celic.

Večkrat se zgodi, da posežem nazaj. Četudi sem se pomladil in dobil novo kožo, čujem še vedno skozi vse to starega moža. Zopet si predstavljam otročje zahteve svojih sodobnikov iz leta 1935. Stroj delavcem! Vodstvo in upravo industrije v roke proletarijata! Otročje utopije. Dandanes ni več proletarijata. Socialno življenje ne rabi več obsežnih, zakajenih in grmečih tovarn, v katerih vegetira toliko bitij — delodajalcev in delojemalcev, — ki se zalezujejo in pobijajo v svojih interesih in svojem pohlepu. Sedaj se po svetu raztrešene energije izkoriščajo v skupno korist in pametna uporaba odpravlja nekdanji mehanizem.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki se objavi v posredovalni in socialni namene občin: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, kupoprodaje in oglaševanja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Gonilne, šivalne in vezalne jermene iz la usnja nudi Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 864

Pohištvo
novo iz črešnjevega lesa, lepo in solidno izdelano se po zelo nizki ceni proda. — Naslov pove uprava »Večernika«.

Dijak na počitnice
gimnazijec od 4. razreda naprej se sprejme kot instruktor gimnazijca 2. razreda v latinščini v lepem kraju Dravske doline. Naslov v upravi.

Kupim kopalno banjo.
Cenjene ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »kopalnica«. U

Mebilirano sobo
s souporabo kuhinje iščem za dve osebi. Naslov v upravi »Večernika«. U

Milostljiva gospa — imate stenice?!

Očistite svoje stanovanje nadležnega mrčesa potom plina! Naše zajamčeno uspešno sredstvo ugonobi ves mrčes v najkrajšem času in prav poceni. Uničijo se takoj stenice, ščurki, podgane, miši, molji itd. Zavod za čiščenje stanovanj »Diverson« Maribor, Cankarjeva ulica 14. Telefon 401. 1254

Rožnata foulard svila
za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Novi foulardi dospeli
meter po Din 78.—

Pohitite na Glavni trg št. 17
v trgovino

IVANA TRPINA

Zahtevajte povsod „Večernik“!

PRI „GAMBRINU“
BO V ČETRTEK, DNE 5. JULIJA
VRTNI

KONCERT

Igra Schönherrjeva godba. — Vstop prost. Dobra kuhinja, Tscheligijevo marčno pivo in pivo a la Plzen. Za obisk se priporoča

A. RAČIČ, RESTAVRATER

Uslužbenski

davek

s komentarjem fin. svetnika J. Mosetizha se dobi v knjarni

Tiskovne zadruge
Maribor, Aleksandrova c. 13

Cena izvodaje 18 Din

DECVO

v vseh obstoječih barvah,
navadno in svileni dobite
pri trdki

L. ORNIK, MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9

VII

Spominjajte se CMD!

KUPIM

takoj pristno staro **vijolino, vijolo, vijolinčelo** in stare loke. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Kvariet«

Teden prodaje srečk

državne razredne loterije

Žrebanje prvega razreda se bo vršilo že v ponedeljek, dne 9. tm., zato je skrajni čas, da je vsakdo, ki se hoče potegovati za visoke dobitke, do ponedeljka v posesti srečk

Srečke Zadrugne hranilnice r. z. z o. z. v Ljubljani
ni se dobivajo v Mariboru v upravi »Večernika«
Aleksandrova cesta št. 13